

Hayır işleri, kadınlar ve tarih (Charity, women and history)

Arzu Burcu Tuner Dedeoğlu

1913'te çekilen bu iki ayrı resim Hayat Tarih Mecmuası'nda 1968 yılında yayınlanmıştır. Fotoğrafların kim tarafından çekildiği belirtilmemektedir. Kızılay için bağış toplayan bu kadınlar dış mekanda, kamusal alanda fotoğrafa konu olmuşlardır. Soldaki resimde gördüğümüz kadın koyu renkli ve daha kapalı bir elbise giymiştir ancak bu giyim tarzının onun erkeklerle iletişime geçmesine ya da kamusal alana çıkmasına engel olmadığı açıktır. Hatta sokakta bağış topladığı bir erkeğe rozet takmak üzere erkekle fiziksel temas da kurmaktadır. Bu sırada yanındaki Kızılay gönüllüsü erkeğin onu korurcasına yakından izlemesi de dikkate değerdir. Diğer resimdeki kadın beyaz bir elbise giymekte ve şapka takmaktadır. Onun da yanında erkek bir Kızılay gönüllüsü bulunmaktadır ancak kadın bir erkekle konuşurken o neredeyse dönmüştür ve diğer fotoğraftaki “yakın takip” duygusu burada yoktur. Burada kadınlar bağış toplayarak kadınlara biçilen şefkat, kol kanat germek, muhtaçların bakımını üstlenmek rollerini pekiştirmektedir. Bu nedenle aslında ataerkil düzende yaratılan bir imge ön plana çıkartılmıştır. Fotoğrafın altındaki yazı da ilginçtir, “Yukarıdaki iki resim 1913 yılında Kızılay'ın giriştiği bir bağış toplama kampanyasını gösteriyor. O zaman da bugünkü gibi genç ve zarif hanımlar bağış toplama işinde görev alıyordu.” Derginin tarihi 1968 olduğu dikkate alınrsa, bu uygulamanın zaman içinde değişmeden geldiğini görürüz.

Hayat Tarih Mecmuası, Sayı 9, Ekim 1968